

> Retouradres Postbus 20001 2500 EA Den Haag

Kabinet Minister-President

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Onze referentie
4423908

Datum 9 december 2024
Betreft Herziene beslissing op uw bezwaarschrift

Geachte

In uw brief van 22 juli 2022 heeft u bezwaar gemaakt tegen het besluit van 30 juni 2022. Op 14 februari 2024 heeft u een beslissing op uw bezwaarschrift ontvangen, waarna u op 18 maart 2024 beroep heeft ingediend bij de rechtbank Den Haag. Naar aanleiding van deze beroepsprocedure is opnieuw naar de beslissing op bezwaar gekeken. Hierbij is vastgesteld dat de beslissing op bezwaar onduidelijk is over het aantal documenten waarover is beslist. Daarnaast stel ik vast dat de motivering verbeterd moet worden ten aanzien van de concepten die niet openbaar zijn gemaakt. Om deze reden trek ik het genomen besluit in en neem ik een nieuwe beslissing op het bezwaar. Met deze brief beslis ik op uw bezwaarschrift.

Verloop van de procedure

Met uw brief van 26 oktober 2020 heeft u bij het ministerie van Justitie en Veiligheid een verzoek op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) ingediend. U heeft gevraagd om openbaarmaking van informatie over de besluiten en uitspraken van het kabinet en ministers over het aantal aanwezigen in kerkelijke gebouwen in de periode 14 april - 26 oktober 2020.

Op 4 mei 2021 is het eerste deelbesluit door het ministerie van Justitie en Veiligheid genomen en op 9 juni 2021 heeft u daar bezwaar tegen gemaakt. In het bezwaarschrift geeft u onder meer te kennen dat u het er niet mee eens bent dat uw Wob-verzoek niet ter verdere behandeling is doorgestuurd naar andere ministeries. Vervolgens is er op 11 augustus 2021 contact opgenomen door het ministerie van Justitie en Veiligheid met mijn ministerie. Naar aanleiding van uw bezwaarschrift en gelet op de betrokkenheid van het ministerie van Algemene Zaken bij deze aangelegenheid, heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid uw Wob-verzoek op 17 augustus 2021 naar mijn ministerie doorgestuurd. Op 30 juni 2022 is vervolgens het besluit genomen de gevraagde informatie niet openbaar te maken.

Op 22 juli 2022 heeft u een bezwaarschrift ingediend tegen het besluit van 30 juni 2022.

Uw bezwaarschrift is ingediend binnen zes weken na het besluit. Het voldoet ook aan de overige door de Algemene wet bestuursrecht gestelde eisen, zodat het bezwaarschrift ontvankelijk is. Hiermee heeft u tijdig bezwaar gemaakt tegen het besluit van 30 juni 2022.

Hoorzitting

U bent op 18 april 2023 in de gelegenheid gesteld om uw bezwaarschrift tijdens een hoorzitting toe te lichten. Tijdens deze hoorzitting heeft u uw bezwaargronden herhaald en een toelichting gegeven. Per abuis is van deze hoorzitting geen verslag gemaakt.

Op 15 november 2023 heb ik telefonisch contact met u opgenomen over de behandeling van deze zaak. U gaf aan dat er tijdens de hoorzitting is gezegd dat er gekeken zou worden naar correspondentie tussen het ministerie van Algemene Zaken en andere ministeries, voornamelijk het ministerie van Justitie en Veiligheid. Daarnaast zei u dat is afgesproken dat er naar de woordvoering gekeken zou worden en naar de betrokkenheid van de politiek assistent.

Besluit

Ik verklaar uw bezwaar gegrond, omdat u terecht aangeeft dat binnen het ministerie van Algemene Zaken meer documenten aanwezig zijn die onder de reikwijdte van uw Wob-verzoek vallen. Op grondslag hiervan vindt een heroverweging van het bestreden besluit plaats, en beslis ik in plaats daarvan als volgt op uw verzoek.

Relevante wetsartikelen/juridisch kader

Per 1 mei 2022 is de Wet open overheid (hierna: Woo) als opvolger van de Wob in werking getreden. In de Woo is geen overgangsrecht neergelegd. Om deze reden beoordeel ik uw bezwaar aan de hand van de bepalingen van de Woo. Op grond van artikel 4.1, eerste lid, van de Woo kan eenieder een verzoek om publieke informatie richten tot een bestuursorgaan. Het uitgangspunt van de Woo is dat informatie openbaar is in het belang van een goede en democratische bestuursvoering. Op grond van artikel 4.1, zevende lid, van de Woo wordt een verzoek om informatie ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in hoofdstuk 5 van deze wet.

Voor de beoordeling van het bezwaar zijn de volgende wettelijke bepalingen van belang:

Artikel 4.1 van de Woo

1. Eenieder kan een verzoek om publieke informatie richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf. In het laatste geval beslist het verantwoordelijke bestuursorgaan op het verzoek.
(...)
3. De verzoeker hoeft bij zijn verzoek geen belang te stellen.
4. De verzoeker vermeldt bij zijn verzoek de aangelegenheid of het daarop betrekking hebbende document, waarover hij informatie wenst te ontvangen.
(...)

7. Een verzoek om informatie wordt ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in hoofdstuk 5.

Gronden van uw bezwaar

In uw bezwaarschrift heeft u het volgende aangevoerd:

1. Het ministerie heeft geen enkel document openbaar gemaakt, hoewel over de bestuurlijke aangelegenheden die in het Wob-verzoek genoemd worden, veel informatie onder het ministerie berust.
2. Uit het besluit blijkt dat er niet is gezocht in de mailboxen van de ambtenaren van het ministerie die betrokken zijn geweest bij de voorbereiding van persconferenties en debatten en bij de voorbereiding en uitvoering van besluitvorming en beleid.
3. In het besluit is geen, voor het Wob-verzoek relevant, document dat de minister van Algemene Zaken ontving of verstuurde, openbaar gemaakt.
4. Uit het besluit blijkt dat er niet is gezocht in de e-mailbox van de minister van Algemene Zaken.
5. Er is geen onderzoek gedaan naar, voor het Wob-verzoek relevante, berichten in de door de minister van Algemene Zaken aan ambtenaren doorgestuurde berichten die afkomstig zijn van zijn telefoons.
6. Uit het besluit blijkt dat er geen onderzoek verricht is naar, voor het Wob-verzoek relevante, documenten in de e-mailboxen van woordvoerders en de politiek assistent van de minister.
7. Het ministerie had de, voor het Wob-verzoek relevante, documenten op een inventarislijst kunnen vermelden.
8. Het besluit vermeldt niet welke, voor het Wob-verzoek relevante, documenten het ministerie ontvangen heeft van andere ministeries.
9. Er is geen onderzoek gedaan naar, in 2020, verstuurde digitale berichten, die relevant zijn voor het Wob-verzoek, van en aan Kamerleden aan en door de minister van Algemene Zaken.
10. Het besluit vermeldt niet, welke onder het ministerie berustende, documenten onder de reikwijdte van het Wob-verzoek vallen.
11. In het besluit zijn aangetroffen conceptteksten in het geheel niet openbaar gemaakt.

Overwegingen ten aanzien van de gronden van bezwaar

Met betrekking tot deze argumenten overweeg ik het volgende. Het bezwaar is dus gegrond en er is aanleiding om alsnog te beslissen over de openbaarheid van een aantal documenten. Ik doe dit navolgend.

Inventarisatie

Ik heb naar aanleiding van uw verzoek, vragen uitgezet bij verschillende mogelijk betrokken collega's, zo heb ik een uitvraag gedaan bij de politiek assistent, de Rijksvoorlichtingsdienst en collega's die de beslissing op het bestreden besluit hebben voorbereid. De politiek assistent is op dit specifieke onderwerp niet betrokken geweest. En heeft dus geen documenten die onder het verzoek vallen. Ook is er geen correspondentie geweest over dit onderwerp tussen mijn ministeries en andere ministeries. Wel heb ik documenten ontvangen van medewerkers binnen het ministerie (Kabinet minister-president en de Rijksvoorlichtingsdienst).

Er is gezocht aan de hand van de zoektermen 'kerk' en 'kerken' in het documentmanagementsysteem, waarna alle documenten zijn geselecteerd die onder de reikwijdte van uw verzoek vallen. Het is niet denkbaar dat er documenten zijn die binnen de reikwijdte van het verzoek vallen, waarin deze zoektermen niet voorkomen. In totaal zijn dertien documenten aangetroffen:

1. Een conceptbeantwoording van een Kamervraag inzake zingen in de kerk, gesteld door de SGP tijdens een Kamerdebat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus d.d. 20 mei 2020.
2. Een concept-beantwoording van een Kamervraag inzake maatwerk ten aanzien van kerkgebouwen bij coronamaatregelen, gesteld door de SGP tijdens een Kamerdebat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus d.d. 20 mei 2020.
3. Een concept-beantwoording van Kamervragen inzake kerkdiensten en overleg daarover met de minister van Justitie en Veiligheid, gesteld door de SGP tijdens een Kamerdebat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus d.d. 20 mei 2020.
4. Een concept-spreektekst van de minister-president voor de persconferentie naar aanleiding van de ministerraad d.d. 20 mei 2020.
5. Een concept-spreektekst van de minister-president voor de persconferentie naar aanleiding van de ministerraad d.d. 29 mei 2020.
6. Een concept-spreektekst van de minister-president voor de persconferentie naar aanleiding van de ministerraad d.d. 6 augustus 2020.
7. Een tweede concept-spreektekst van de minister-president voor de persconferentie naar aanleiding van de ministerraad d.d. 20 mei 2020.
8. Een concept-spreektekst van de minister-president voor de coronapersconferentie d.d. 28 september 2020.
9. Een concept-spreektekst van de minister-president voor de persconferentie naar aanleiding van de ministerraad d.d. 13 oktober 2020.
10. Een concept-spreektekst van de minister-president voor de persconferentie naar aanleiding van de ministerraad d.d. 9 oktober 2020.
11. Een transcript van de persconferentie naar aanleiding van de ministerraad d.d. 13 oktober 2020.
12. Een concept-beantwoording van een Kamervraag inzake het al dan niet verbieden van kerkdiensten tijdens de coronapandemie, gesteld door GroenLinks tijdens een Kamerdebat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus d.d. 1 april 2020..
13. Een concept-beantwoording van een Kamervraag inzake het contact tussen de minister van Justitie en Veiligheid met kerkelijke organisaties over andere activiteiten dan de eredienst, gesteld door ChristenUnie tijdens een Kamerdebat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus d.d. 4 juni 2020.

Overwegingen ten aanzien van de openbaarheid van de alsnog gevonden documenten

Als eerste wil ik u wijzen op het volgende. Iedereen heeft het recht om overheidsinformatie op te kunnen vragen zonder daarbij een reden te hoeven aangeven. Dit staat in het eerste artikel 1.1. van de Woo.

Dit is een belangrijk recht van de burger. Daarbij is het uitgangspunt dat overheidsinformatie openbaar is, tenzij er uitzonderingsgronden zijn die dit beperken.

De uitzonderingsgronden staan in hoofdstuk 5 van de Woo. Ik moet hierbij het algemeen belang van openbaarheid afwegen tegen de belangen die de uitzonderingsgronden beschermen. In het algemeen geldt hierbij de regel dat wanneer ik informatie aan u verstrek, het openbaar is voor een ieder. De Woo is niet van toepassing op informatie die al openbaar is.

De toetsing aan de uitzonderingsgronden verloopt als volgt. Eerst kijk ik of een van de uitzonderingsgronden speelt. Dat doe ik meestal per alinea, soms per zin. Vervolgens kijk ik wat voor soort uitzonderingsgrond het is. Als het een absolute uitzonderingsgrond is, mag ik de informatie niet verstrekken. Als het een relatieve uitzonderingsgrond is, moet ik een afweging maken tussen het algemene belang van openbaarheid en het specifieke belang dat de uitzonderingsgrond beschermt.

Daarbij weegt het belang van openbaarheid zwaar. Als ik informatie weiger, moet ik goed motiveren waarom ik dat doe. Dat geldt nog sterker als de informatie ouder dan vijf jaar is.

Wanneer het gaat om informatie waar belangen van anderen bij betrokken zijn, moet ik hen de mogelijkheid geven om een zienswijze in te dienen. Dit betekent dat zij hun mening kunnen geven over of de informatie wel of niet openbaar gemaakt moet worden. Het is uiteindelijk aan mij om te beslissen of ik de informatie openbaar maak.

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

Op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder e, van de Woo kan ik geen informatie openbaar maken als dit de persoonlijke levenssfeer schaadt en dit belang zwaarder weegt dan het belang van openbaarheid. Dit is het geval in documenten 4, 5, 7 en 10. Het gaat om persoonsgegevens die (indirect) te herleiden zijn tot een persoon zoals namen, e-mailadressen en telefoonnummers. Ik vind het belangrijk dat de identiteit van de betrokken personen niet bekend wordt omdat dit zijn of haar privacy kan schenden. Dit belang weegt ik zwaarder dan het algemene belang van openbaarmaking van deze informatie. Daarom maak ik deze persoonsgegevens niet openbaar.

Tevens heb ik persoonsgegevens van ambtenaren aangetroffen. Het gaat om gegevens die herleidbaar zijn tot een persoon, zoals onder meer namen, e-mailadressen, functienamen en telefoonnummers. In het kader van goed werkgeverschap vind ik dat het belang van privacy zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid.

Daarbij weegt mee dat het hier niet gaat om het opgeven van een naam aan een individuele burger die met een ambtenaar in contact treedt, maar om openbaarmaking op grond van de Woo. Hierbij merk ik op dat ik toepassing geef aan de rijks brede Woo-instructie op dit punt. Ook deze persoonsgegevens maak ik niet openbaar.

Het belang van het goed functioneren van de staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen

Op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder i, van de Woo kan ik geen informatie openbaar maken wanneer dit het goed functioneren van de staat of andere overheden schaadt en dit belang zwaarder weegt dan het belang van openbaarheid. In documenten 1 t/m 3, 12 en 13 staat informatie die het functioneren van de staat of andere overheden in gevaar zou kunnen brengen. Ik vind dat dit belang zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. Ik maak deze informatie daarom niet openbaar.

Concepten

Documenten 1 t/m 3, 12 en 13 betreffen een voorbereidende Q&A en conceptbeantwoording van vragen die Tweede Kamerleden hebben gesteld tijdens debatten over de ontwikkelingen rondom het coronavirus d.d. 1 april 2020, 20 mei 2020 en 4 juni 2020. Deze documenten betreffen teksten die mogelijk door de minister-president zouden kunnen worden uitgesproken, maar waarbij de minister-president uiteindelijk de afweging heeft gemaakt over de daadwerkelijk uitgesproken tekst. Door het openbaar maken van de voorbereidende teksten tijdens debatten zouden bewindspersonen aangesproken kunnen worden op niet uitgesproken teksten. Dit terwijl bewindspersonen zelf de afweging moeten kunnen maken over de uiteindelijk uitgesproken teksten waarin het kabinetsbeleid wordt uitgedrukt. Openbaarmaking zou in deze gevallen daarom het functioneren van de staat schaden, omdat de ambtelijke advisering bij openbaarmaking van dergelijke stukken minder vrij wordt en rechtstreeks de advisering van bewindspersonen tijdens debatten zou raken. Deze documenten maak ik daarom niet openbaar met een beroep op het belang van het goed functioneren van de staat.

Ik maak de documenten voorts niet openbaar op grond van artikel 5.2, eerste lid, Woo. Documenten 1 t/m 3, 12 en 13 zijn documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad. Ze bestaan volledig uit persoonlijke beleidsopvattingen van ambtenaren, meer in het bijzonder betreft het adviezen van ambtenaren aan de minister ten aanzien van hetgeen hij de Kamer zou kunnen antwoorden. Gelet op hetgeen ik hiervoor al uiteenzette, zie er ze vanaf ze op grond van artikel 5.2, tweede lid, Woo openbaar te maken.

Wijze van openbaarmaking en publicatie

De documenten die (gedeeltelijk) openbaar worden, worden samen met deze brief aan u toegezonden. Dit besluit en de documenten die voor iedereen (gedeeltelijk) openbaar worden, worden op www.rijksoverheid.nl gepubliceerd.

Kabinet Minister-President

Datum

9 december 2024

Onze referentie

4423908

Vragen

Als u vragen heeft over de afhandeling van uw verzoek, dan kunt u via de gegevens in de rechterkolom contact opnemen met mijn ministerie. Voor meer informatie over de Woo-procedure, kunt u kijken op rijksoverheid.nl.

DE MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken,
namens deze,
Secretaris-Generaal,

drs. G.J. Buitendijk

Dit besluit is genomen ter vervanging van de beslissing op bezwaar van 14 februari 2024 (kenmerk 4384622). Tegen deze beslissing op bezwaar heeft u beroep ingesteld. Op grond van artikel 6: 19 van de Algemene wet bestuursrecht heeft het beroep ook betrekking op dit nieuw genomen besluit. Als u het oneens bent met dit besluit, hoeft u geen afzonderlijk beroep in te stellen.